

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravištvu (administraciji) in ekspediciji, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 104.

V Ljubljani, v torek 7. maja 1889.

Letnik XVII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 4. maja.

(Konec.)

Poljedelsko ministerstvo.

Vse to in poročanje o došlih vlogah in peticijah je trajalo čez dve uri, potem pa je prišla na vrsto razprava o letnem proračunu poljedelskega ministerstva.

Prvi je govoril kmetijski liberalni poslanec Posch in ponavljal staro, vsem že zadosti znano pritožbo, da se kmetškemu stanu slabo godi.

Za njim je češki poslanec Woldřih razpravljal žalostne razmere kmetijstva, ki pa se ne nahajajo samo pri nas, ampak tudi na Nemškem, Angleškem, Ruskem itd. Prav obširno in krepko je zavračal napade levičarskih poslancev na kneza Schwarzenberga ter dokazoval, da je knez velik dobrotnik, ker daje ljudem obilnega zaslužka in zdatnih podpor.

Mladočeški poslanec Janda se je pritoževal, da vlada za kmetijstvo nič ne stori, pa minister Falkenhayn mu je odgovarjal in s številkami dokazoval, koliko se je za povzdigo kmetijstva zgodilo odtlej, ko je on stopil v ministerstvo. Ob štirih popoldne bilo je včerajšnje seje konec.

Trtna uš.

V današnji seji je storil novo izvoljeni isterski poslanec dr. Rizzi obljubo, potem je odgovarjal minister Falkenhayn na neko interpelacijo Poschevo glede obdačevanja štajerske mlekarke zadruga v Gradcu, minister Bacquehem pa na interpelacijo Fussovo zaradi strešnih ploščic v Šleziji, in na vprašanje Mengerjevo zaradi polajšanja vozniških tarifov pri severni železnici za manjše mlinarje, rekši, da se bode za take polajšave z vsem svojim vplivom potegoval.

Potem se je nadaljevalo poljedelsko ministerstvo. O centralu so govorili še Moscon in generalna govornika Křepek in Kozłowski, pa poročevalec Kutovski; potem je bila ta točka sprejeta. Zlasti dosti se je danes govorilo o trtni uši. Štajerska poslanca Moscon in Gregorec sta je omenjala in poslednji je zlasti hudo prijemal dotičnega poročevalca v ministerstvu, sekijskega načelnika Pretisa. Po njegovem mnenju sedanje določbe za uničevanje trtne uši ne zadostujejo in bi jih bilo treba premeniti. Sploh pa bi morali vsi poklicani krogi skupno ne samo na to delati, da se zaduši trtna uš, ampak da se vinoreja sploh čedalje bolj pospešuje in zboljšuje.

Tudi niže-avstrijski poslanec Richter je govoril o trtni uši ter se pritoževal, da se vlada upira ameriškim trtam, ki jih na Francoskem zdaj že splošnje sadé. V enakem oziru sta bili že včeraj gledé trtne uši izročeni dve resoluciji, ki sta ji sprožila Coronini in Vošnjak.

Vse to je pripravilo ministra Falkenhayna, da je o tej zadevi danes precéj obširno govoril in omenjal, kaj je vlada v tem oziru dozdej storila. Rekel je, da je mnogo tega, kar priporočata Coronini in Gregorec, čisto odveč, mnogo pa ni izpeljivo. Vlada si vsestransko prizadeva pomagati vinorejcem, in ljudje naj ji le zaupajo, da se med njimi ne vzbudi misel, kakor da bi jih vlada k slabim skušnjam zapeljevala.

Govorila sta še grof Hompeš in Kindermann. Prvi je priporočal obdelovanje močvirske zemlje na Gališkem, izrekel željo, naj bi se zboljševalni zaklad pomnožil na 1 milijon goldinarjev, naj bi se ustavilo izsekovanje gozdov na karpatih, ter notarjem odvzele obravnave o kmetijskih zapuščinah ter izročile sodiščem. Kindermann je pa priporočal kmetijski poduk na severnem Češkem.

Poljski dijak.

Pred sklepom seje, ki je bil ob štirih popoldne, interpeloval je Kronawetter justičnega ministra in ministra Zaleskega zaradi nekega lvovskega dijaka Tadeja Dvermickega, pri katerem so našle ruske gospodske na ruski meji nekaj spisov o poljski vstaji l. 1863 ter ga prijele in zaprle; vpraša torej ministra, kaj hočeta storiti, da tega dijaka, kateremu preti prognanstvo v Sibirijo, rešita in mu izposlujeta povrnitev v Avstrijo?

Šolski predlogi.

V današnji seji je bil poslancem izročen načrt šolskega zakona, ki ga je vlada predložila gospodski zbornici. Vse je bilo radovedno, kaj novi predlog obsega in kako ustreza željam katoliškega prebivalstva. Ali vse je bilo iznenađeno in slišali smo jako ostre besede. Ako je hotel učni minister predložiti načrt, s katerim naj ne bo zadovoljna nobena stranka, dosegel je to v polni meri. Levičarji niso zadovoljni, ker nečejo prav nobene premembe sedanjega šolskega zakona, ter so se strastno protivili že zadnji šolski noveli; konservativna stranka ni zadovoljna, ker v predloženem načrtu ni nobenega sledu o verski šoli, kakoršno verno ljudstvo zahteva; narodni poslanci niso zadovoljni, ker načrt molči o materinem kot učnem jeziku ljudskih šol, avtonomistiški krogi pa niso zadovoljni, ker se deželnim zborom priznava premalo vpliva do ljudskega šolstva. Levičarji se seveda nekako škodoželjni v pest smejejo, ker dobro vedó, da iz te moke ne bo kruha, in da jim ves dosednji vpliv do ljudskega šolstva ostane, ko bi tudi ta najnovejši načrt obveljal, česar pa se ni bati. Neki poslanec je namreč rekel, da bi bil najboljši odgovor na novi vladni predlog, ako bi že pri prvem pretresanju v odseku prestopili na dnevni red; neki drugi je pa prav dobro opomnil, da levičarji nimajo vzroka zaradi tega načrta pobegniti iz državnega zbora, kakor so pretili, ampak da bi mu morala marveč desnica obrniti hrbet. Bomo videli, kaj bo, in kako bodo o tem načrtu sodili konservativni člani gospodske zbornice, ki se bode imela z njim v prvi vrsti pečati.

V tesni zvezi s tem načrtom je drugi danes poslaniški zbornici predložen zakon, po katerem naj bi se nastavljali posebni okrajni šolski nadzorniki 9. in 8. službenega razreda, kar bi zahtevalo okoli 300.000 gld. več stroškov na leto. To bi bila torej neka nova vrsta državnih uradnikov, po katerih bi imela vlada učitelje popolnoma v svoji oblasti. Večina poslancev se zaradi tega novemu zakonu odločno protivi in najbrže bo obveljal nasvèt, da se o tem predlogu toliko časa ne bode razpravljalo, dokler se šolski zakon tako ne premeni in ustroji, da bode ustrezal željam in načelom večine državnega zbora.

Načrt postave o okrajnih šolskih nadzornikih se glasi:

§ 1. Kot okrajni šolski nadzorniki bodo odslej nastavljeni posebni nadzorovalni uradniki. Ti nad-

zorniki, katere imenuje naučno ministerstvo, so v devetem službenem razredu; naučno ministerstvo pa more posamezne okr. šol. nadzornike premestiti v osmi razred. Število teh pa ne sme prekoračiti tretjega dela vseh stalnih služb.

§ 2. Ta postava se izvršuje po sredstvih, ki se bodo vsako leto ustavnim potom dovoljevale v ta namen v državnem proračunu.

§ 3. Določb, ki se tičejo dnevnic in potnin okrajnih šolskih nadzornikov, ta postava ne preminja.

To premembo postave vlada utemeljuje s tem, da so okrajni šolski nadzorniki najvažnejši faktorji gledé ljudskega šolstva, ker so v najožji zvezi s šolo in učiteljstvom in morejo razvoj šolstva pospeševati, učitelje nadzorovati in zasledovati napake. Pri vsem tem pa je največ ležeče na oseh, zato mora naučna uprava biti jako oprezna pri imenovanji.

Da pa more za to težavno mesto dobiti sposobnih moči, morajo okr. šol. nadzorniki imeti gotovo službo, v kateri se pečajo le s svojim poklicem.

Načrt postave, s katero se preminjajo nekatere določbe iz l. 1869 in 1883, glasi se v bistvenem:

§ 5. Krščanski nauk oskrbujejo in nadzorujejo cerkvena oblastva. Število ur določi deželna šolska oblast v dogovoru s cerkvenim oblastvom. Ako dogovor ni mogoč, odloči naučno ministerstvo. Kateheti, cerkvena oblastva in verske družbe morajo izvrševati šolske postave in odloke.

Veroučitelji so gledé poduka in vzgoje enaki svetnim učiteljem. Določbe o krščanskem nauku in verskih vajah daje cerkveno oblastvo in naznanja deželni šolski oblasti, ki se mora v slučaju pomislekov sporazumeti s cerkvenim oblastvom, ali od ministerstva prositi odlok. Kjer ni duhovnika, more s cerkvenim dovoljenjem učitelj podučevati krščanski nauk.

§ 21. Šolska dolžnost traja od končanega šestega do končanega štirinajstega leta. Učenec sme izstopiti, ako zná za ljudsko šolo potrebne predmete, kot veronauk, branje, pisanje in računstvo.

Po končanem šestem šolskem letu morejo se otrokom na deželi, v trgih in revnejših v mestih na prošnjo starišev dovoliti olajšanja, da se poduk skrči na jeden del leta, poludnevni poduk ali na posamezne dneve v tednu. Te olajšave se dajo tudi celim šolskim občinam na deželi in v trgih, ako občine prosijo.

§ 54. Vedenje šolskega objekta zoper dolžnosti v šoli in zunaj šole se kaznuje z disciplinarnimi kaznimi.

§ 71. Privatne šole so pod nadzorstvom državnih oblastev. Načelniki privatnih zavodov so odgovorni oblastvom.

§ 72. Privatni zavodi morejo z dovoljenjem naučnega ministerstva dajati veljavna spričevala, ako se organizacija iu učni namen vjemata z onima javnih šol. Ako privatna šola zadostuje zahtevam ljudskega šolstva, more javna šola enake vrste izostati. Privatne šole zgube pravico javnosti, ako ne zadostujejo zahtevam ljudskih šol.

Gledé krščanskega nauka in verskih vaj ima torej v prvi vrsti odločevati cerkveno oblastvo, le ko bi vlada imela pomisleke, odloči najvišja šolska oblast.

Naša sodba o novi ljudsko-šolski noveli gosp. naučnega ministra je ta, da jo morejo le nemšk

liberalci brez pomisleka sprejeti. Drugega komentara ni treba.

Z Dunaja, 6. maja.

Novi šolski zakon,

ki ga je vlada izročila gospodski zbornici, je glavni predmet, o katerem se suče vse politično življenje. Češki klub zbral se je precej v soboto, da bi pretresal dotični načrt. Soglasno so raznoteri govorniki povdarjali, da novi šolski zakon v nikakoršnem oziru ne ugaja in absolutno ne zadostuje, ker se prav nič ne ozira na želje deželnega zbora češkega, ne na zahteve češkega kluba. Ob enem se je izrazila želja, naj se toliko časa, dokler šolski zakon ni rešen, odloži tudi razprava o drugih vladnih predlogih, ki so s šolskim zakonom v tesni organični zvezi. Eden teh predlogov zahteva ustanovo lastnih okrajnih šolskih nadzornikov, eden pa priporoča, naj se kot načelniki deželnih šolskih svetov na Dunaji, v Pragi in Levovu nastavijo posebni uradniki 5. razredne vrste, ki bi nadomestovali cesarske namestnike in imeli samo s šolstvom opraviti. Imenoval bi jih cesar po predlogu naučnega ministra. Okrajne šolske nadzornike pa bi imenoval minister, ki bi imel tudi pravico, jih iz 9. razreda predstavljati v osmi. Na ta način bi se šolstvo še bolj centralizovalo, kakor je že zdaj, in deželam bi nevidoma izvili še tisto mrvico vpliva, ki ga zdaj pri šolstvu imajo. Zato so se desniški poslanci tudi zoper oba ta predloga po robu postavili, samo o poljskih zastopnikih je čuti, da bi jim stalni šolski nadzorniki ugajali. Pa upati je, da se v tej zadevi ne bodo ločili od večine in da bodo premenili svoje prvotne nazore.

Hohenwartov klub

je šolske predloge pretresal v današnji seji. Govorili so skoraj vsi poslanci, ki so enako Čehom soglasno obsojali vladni načrt, in se strinjali v sodbi, da mu v tej podobi ne morejo nikakor pritrditi. Danes se zbere tudi eksekutivni odsek, da reč vzame v pretres, jutri pa se snide Liechtensteinov klub, da sklepa, kako in kaj bi bilo sedaj početi gledé šolskega predloga Liechtensteinovega.

Tudi liberalni listi se vsi brez izjeme bavijo s šolskim predlogom in ga vsak po svoje tolmačijo. Z nekako posebno radostjo povdarjajo, da šola po novem načrtu ostane na isti podlagi, kakor dozdaj, in ministra Gautscha, ki so ga v budgetni razpravi ostro zbadali in napadali, zopet milostno sodijo. Zdaj umejo, kaj so pomenjale besede, ki jih je govoril učni minister po izvrstni Liechtensteinovi razpravi gledé verske šole; da to vprašanje namreč enkrat pride pred zbornico in da se bode tu obravnavalo. Zdaj mu dajejo prav, ker je Dumreicherju na njegove osnovane napade odgovarjal, da bode prihodnost učila, je li bilo opravičeno njegovo prerokovanje, da bode ime Gautschevo tesno zvezano z razdejanjem ljudskega šolstva. Takrat so se krohotali njegovim besedam, zdaj priznavajo, da šolstva ni izdal. Ali kaj bo, kadar pride ta načrt šolskemu odseku v roke? Ali bo mogel minister zabraniti, da odsek vauj ne sprejme načel, kakoršna se nahajajo v Liechtensteinovem predlogu? Nekateri listi mislijo, da tega ne bo mogel in da se sploh ne bo mogel upirati viharju, ki ga je zbudil njegov načrt, ampak da utegne ta zadeva osodepolna biti. Med poslanci se je res že danes razširila govorica, da naučni minister Gautsch odstopi, ali veseli obraz, ki ga je danes imel v zbornici, ne kaže, da bi ga bila volja že zdaj odstopiti.

Delegacije

se po sedanjih dispozicijah snidejo še le 12. junija, ker Madjari zaradi budgetne razprave ne morejo prej priti na Dunaj. Volitev naših delegatov se bode vršila v eni seji prihodnjega tedna.

Konec zborovanja

še ni gotov. Češki in poljski poslanci na eni strani silijo, da bi se državni zbor sklenil že 15. t. m., na drugi strani pa bi bilo rešiti še mnogo jako važnih predlogov, kar je do 15. t. m. čisto nemogoče. Predsednik dr. Smolka misli, da tudi do 18. t. m. ne bo mogoče zbora skleniti, ako bo treba razun državnega proračuna pretresati še kako drugo reč. Dne 18. t. m. se pa mnogo poslancev, med njimi tudi predsednik dr. Smolka in podpredsednik Chlumeccky, snide v Trstu, da se vdeležijo slavnosti, ki se omenjenega dne vrši pri krščenju nove oklepne ladije „Franc Josip I.“ Ako državni zbor dotlej ne bo zaključen, ni se nadejati

sklepa njegovega do konca meseca maja, ker bodo omenjene slavnosti trajale kakih 5 dni in od 17. do 22. t. m. skoraj ne bo mogoče zborovati.

Ministerstvo poljedelstva.

Pri današnji razpravi o proračunu poljedelskega ministerstva je prvi govoril poslanec Ferjančič ter vladi priporočal, naj iz zboljševalnega zaklada podpira odpeljavanje podzemeljskih vodâ na Kranjskem in vravnavanje vipavskih hudournikov; za potrebne priprave zahteval je v posebni resoluciji državno podporo, ki naj se všteva v državne doneske, kadar se dotično vravnavanje izvršuje. Tudi je povdarjal potrebo vipavskim vinorejcem pomagati z ameriškimi trtami, da morejo popraviti škodo, katero jim prizadeva trtna uš. Za njim je govoril minister Falkenhayn, potem Milner in poročevalec Rutovski, ki še govori, ko to sklepam.

Govor državnega poslanca Kluna v državno-zborski seji dne 30. marca t. l.

(Dolge.)

Celi pouk in cela gojitev slovenskega jezika v ljudskih šolah na Koroškem obstoji le v nekaterih bralnih vajah, katere so popolnoma odvisne od samovolje učiteljeve, in ki se morajo poleg tega, kakor ste videli, še posebej zaukazati.

In sedaj, gospôda moja, vprašam Vas, ali bi bili zadovoljni, ko bi se v Vaših šolah tako gojila nemščina? Veroučitelj na Brdu ni bil zadovoljen s temi bralnimi vajami ter je zahteval, naj se uči slovenščina na podlagi slovnice. Deželni šolski svet priznava, da se na navedeni dvojezični šoli ne more govoriti o gladkem čitanju otrok, vendar pa vpraša, ali je to gladko čitanje na tej šoli otrokom potrebno, ker Brdo leži blizu jezikovne meje. (Veselost na desnici.) Slovensko slovnico pa proglašajo za nepotrebno, ker je osemindeset odstotkov učencev zadostovalo v veronauku. „Ne želi se, da bi se uvedla slovenska slovnica“ — pravi konečno salomoniška razsodba koroškega deželnega šolskega sveta — „marveč da bi se točno učil veronauk.“

No, gospôda moja, vprašam Vas, ali bi bili zadovoljni, ko bi se nemški otroci učili nemškega jezika le z nekaterimi bralnimi vajami, in sicer le malo ur na teden, in ko bi se popolnoma izključilo učenje nemščine na podlagi slovnice, ker znajo otroci nemški že z doma? Razburjeni in s polno pravico bi Vi temu ugovarjali, kajti pri takem podučevanju ostali bi otroci pri svojem dostikrat ne ravno lepo donečem ljudskem narečju, lepi nemški pismeni jezik s svojimi bogatimi zakladi pa bi zanje vedno ostal sedemkrat zapečaten knjižica. (Prav res! na desnici.) Sicer pa na mnogih šolah niti teh pičlih bralnih vaj ne morejo gojiti, in sicer iz prostega razloga, ker dotični učitelji niso zmožni slovenščine. Deželnemu šolskemu svetu koroškemu se ni zdelo truda vredno, priporočati visoki učni upravi, da bi na tamošnjem učiteljski nastavila za slovenski jezik učitelja, ki bi bil za ta predmet strokovno usposobljen. Slovenščino predava marveč učitelj, ki je le za ljudsko šolo izprašan, a je poleg tega spisal znani „livnik slovenskim otrokom, da se naučé nemški“, ter se mu je v priznanje tega podelila ta služba. Učiteljskim pripravnikom koroškim se ni treba učiti slovenščine, akoravno bodo pozneje podučevali tudi slovenske otroke, in deželni šolski svet se principijelno in sistematično drži načela, da se na vseh, tudi utrakvističnih šolah, kjer deluje več učiteljskih močij, za višje razrede nastavljajo popolnoma nemški učitelji, ki niso zmožni slovenščine; zaradi tega se pri dotičnih razpisih učiteljskih služb tudi za dvojezične šole ne zahteva vedno znanje slovenskega jezika. Tu imam izrezek iz „Klagenfurter Zeitung“ z dne 23. marca 1889, št. 68, tedaj najnovejšega data, v kateri je razpis učiteljskih služb za Št. Jakob, Loče, Rožek, Podklošter, Vrata in Čače, toda samó za Št. Jakob se tirja znanje slovenskega jezika, za druge kraje pa ne, čeravno so iste razmere, kakor pri Št. Jakobu, tudi v Ločah, Rožegu, na Vratih in v Čačah. Te šolske občine so iste z župnijami, v katerih se slovenski uči veronauk, slovenski v cerkvi skozi celo leto pridiguje, ter domá slovenski obučje.

Po podatkih učiteljskega koledarja pro 1889 je na štirirazrednici v Št. Jakobu 358, v Ločah 193, v Rožeci 190, na Vratih 189 in v Čačah 178 slovenskih učencev.

V Podkloštru, kjer je zaradi tamošnjih uradnikov, fužinarjev in nekaterih obrtnikov nekaj več

nemškega prebivalstva, se pa jedenkrat v mesecu tudi nemški pridiguje, toda izmed 295 učencev so štiri petinke slovenske in le jedna petinka je nemška, in vendar je šola v Podkloštru popolnoma nemški vrejena. (Cujte! na desnici.)

Gospôda moja! Castiti gospod poslanec Meissler je lani, ménim, da dne 16. maja, v tej visoki zbornici z nekaterimi somišljeniki stávil interpelacijo, v kateri toži, da se je za neko ljudsko šolo na Češkem, menda v Litomericah, nastavljal za veroučitelja duhovnik, ki ni zadostno nemščine zmožen. Gospodje interpelantje pravijo, da se s tem žali zakon, ter so vprašali, kaj hoče minister storiti, da pridobi postavi veljavo. Tudi v nekem dunajskem zastopu se je pred nekaterimi leti izreklo, naj se kot učitelji tu na Avstrijskem nastavljajo posebno taki možje, ki niso samo zmožni nemščine, marveč so tudi porodu Nemci, ker le taki možje so sposobni, da vspešno učé otroke nemškega jezika. Gospôda moja! Popolnoma imate prav, da od učiteljev, ki delujejo na nemških šolah, zahtevate popolno znanje nemškega jezika. Toda privoščite tudi nam to pravico ter imejte toliko čuta za čast in pravico, da bodete to, kar je za Vas prav, našli tudi za nas pravično. (Tako je! na desnici.) Sicer je prav lepo od Vas in za slovensko prebivalstvo prav laskavo, če ménite, da ima toliko nadarjenosti in talenta, da se more slovenskim otrokom takoj prvi poduk deliti v tujem jeziku. Toda v nebo vpijoča krivica je to vendar ter se z nobenim izgovorom ne more opravičiti ali olupšati.

Na ostalih šolah, katerih nisem navedel, so baje pokazala nadzorovanja, da je izvežbanost otrok v slovenskem čitanju dobra in povoljna. Če se tedaj katehetje pritožujejo o slabem vspehu krščanskega nauka, tega ni krivo slabo čitanje, marveč so oni sami krivi, ker zanemarjajo podučevanje veronauka, izpuščajo mnogo ur, ter ne pojasnjujejo potrebnih pojmov. Vidi se, da nekaterim katehetom ni toliko za verski poduk, kakor za slovenske narodne težnje in odrivanje nemškega jezika.

Kajti če nemški otroci, kakor se je to zgodilo v Frajdenbergu, morajo pred slovensko versko uro iti iz šole ter pred njo v zimskem mrazu stati pol ure; če se prepové otrokom (kakor se je to zgodilo v Železni Kaplji), da bi mej seboj ali z drugimi ljudmi govorili nemški; če se nemški otroci (kakor se je to zgodilo in se še godi v šolah na Vratih, v Krivi Vrbi, Rožni Bistrici in drugod), pri veronauku niti ne izprašujejo, niti se jim kaj razlaga ali nalaga, z jedno besedo, da se prezirajo, kakor da bi ne bili navzoči, so to vendar dejanske okoliščine, ki dopuščajo sumnjo, da je dotičnim veroučiteljem manj za versko-nravno vzgojo mladine, kakor pa za narodno propagando v šoli in s pomočjo šole.

Tako po besedah čitamo v noti deželnega šolskega sveta z dne 7. avgusta 1888, št. 1165, gledé šol v celovski dekaniji.

Dopis z dne 30. oktobra 1888, št. 1230, pravi o šoli v Ogerčah, da tam od leta 1882 do 1888 ni bilo skoro čisto nobenega verskega poduka, da se mora župnik v Železni Kaplji bolj brigati za nраво vzgojo mladine, kakor za narodno propagando, da je župnik v Škocijanu jako nemaren ter opustil v Mohlicah in Krejancah več sto verskih ur, kakor tudi v Škocijanu od novega leta do konca aprila trideset ur; da je župnik Trobež poslal gledé bralnega izvežbanja učencev bolj slovensko, nego stvarno poročilo in da bi se lahko sodnijsko postopalo zoper njega zaradi uradnega razžaljenja časti, da pa tega noče storiti deželni šolski svet, ter župniku priporoča le vestnejše šolsko obiskovanje; da bi bolje storili župniki v Žreleu, Št. Jakobu ob cesti, Sv. Tomažu, Timenici in Frajdenbergu, ko bi nemški podučevali mladino, namestu da tožijo, česar pa ne storé, ker jim je slovenski jezik več, kakor pa nраво-verska vzgoja mladine; da je župnik v Timenicah zaradi tega dobil od škofijstva že ukor, a je sedaj ravno tako nebrižen, kakor prej.

Z dopisom z dne 11. novembra 1888, št. 1167, se očita veroučitelju v Štebnu in na Blačah, da je izpustil mnogo ur in ni izprašal več otrok; veroučitelju v Bistrici in Svečah pa se polaga na srce, naj ima za nemške otroke ravno toliko skrb, kakor za slovenske.

Ko je celovška dekanija iz dopisa knezoškofijskega urada z dne 11. avgusta 1888, št. 3607/105, izvedela o tožbah deželnega šolskega sveta, poslala je dne 4. novembra 1888, št. 240, ordinarijatu dopis, v katerem vstraja pri vsem, kar je rekla v

svoji prvi noti gledé šolstva v svoji dekaniji. Tudi je svečano oporekala sumničenju deželnega šolskega sveta, da duhovščini ni za pravno-versko vzgojo, marveč za pospeševanje slovenščine in zatiranje nemščine. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. maja.

Notranje dežele.

O novi šolski postavi piše „N. Fr. P.“: „Ako bo nesrečna šolska predloga postala zakon, imelo bo to za posledico, da se bo jako shujšala ljudsko-šolska postava. Najžalostnejše pa je pri tem, da je jako malo nade za nepremenjeno potrditev tega načrta. Niti klerikalna, niti federalna stranka se ne bo s to predlogo zadovoljila, pač pa bo okoliščino, da se je sploh predložil ta načrt, smatrala kot poziv, da bo odločno korakala naprej po poti, na katero je le bojzljivo stopil minister Gautsch. Pomen te predloge tiči manj v obsegu, nego v tem, da se vlada ž njo proglašja pripravljeno, dovoliti premembe v zakonodajstvu; kolike pa bodo te premembe, tega niti Gautsch ne more določiti.“ — „Deutsche Zeitung“ imenuje to predlogo „postavni načrt šolskih bratov“; splošnje mnenje tega lista izražajo njegove besede: „Ta šolska novela ima isto lice, kakor vse druge postavne premembe v dóbi Taaffejevi. Predrugaje se le v toliko, da se s tem kolikor moč na tistem odstranijo zapreke, ki so ovirale upravno prakso v smislu federalno-klerikalne stranke. Način izvrševanja je merodajen tudi za „novelo šolskih bratov.“

Vsled razsodb **upravnega sodišča**, ki je v mnogih slučajih proglašil naredbe naučnega ministra Gautscha v zadevah kongruje za neveljavne, preosnovali se bodo temeljito izvršilni predpisi za vreditev kongruje.

Kakor trdi „Pol. Corr.“, kažejo **ogerske finance** v prvem četrtletju 1889 za deset milijonov boljši uspeh, kakor v prvem četrtletju lanskega leta.

Vnanje države.

Srbska vlada je sklicala komisijo, ki bo izdelala predloge za prihodnjo skupščino. V prvi vrsti se bo izgotovil postaven načrt o preosnovi sodništva. — Kakor trdi „Narodni Dnevnik“, prišel bo kralj Milan prve dni maja st. st. v Belgrad, od kodar se bo s kraljem Aleksandrom odpeljal v Pariz k razstavi, potem pa v kake zapadno-evropske toplice. Belgrajske gospe nameravajo povodom vladnega nastopa kralja Aleksandra kraljici z adresno čestitati. Ta adresa bo krasno izdelana, ob enem ž njo pa se bo kraljici izročila tudi slika mladega kralja v dragocenem srebrnem okviru. Oba darova bodo domači umetniki izgotovili. Oglasilo se je že 200 najmenitnejših gospa ter je več ko 2000 frankov v ta namen podpisanih. — Pogodba o prodaji duhana s kragujevsko družbo preneha dne 1. junija; vlada bo sama prevzela prodajo. — Obravnave carigradske četvorske konference v vravnanje vzhodno-železniškega prometa se vrše ugodno. Doseglo se je že sporazumljenje v vprašanji neposrednih specialnih tarifov.

Odgovorni vrednik znanega novega **bolgarskega** lista „Rhodope“ je bil obsojen na eno leto težke ječe. Sodnijsko postopanje zoper sodrudičke se je ustavilo. — Dne prvega maja se je pričela kazenska obravnava zoper znane roparje, ki so lansko poletje odpeljali dvornega fotografa Karastojanova v gorovje Rilo. Zatožnica obsega 23 zločinov, mej temi 3 umore itd. Oropali so tudi pred dvema letoma grofa Starzinskega, avstro-ogerskega podkonzula. Sodišče je vojaško ter zastopa javno zatožbo vojaški prokurator nadporočnik Markov. — Z dežele dohajajo žalostne vesti. V vasi Bataku, provincije Tatar-Bazardzik, je velika revščina. Pred desetimi leti so Turki vse moške prebivalce te vasi poklali. Vzhodnorumelijska vlada je nekaj časa podpirala vdove in sirote, a sedaj je tudi ta podpora izostala. Ravno takó velika beda je po vseh ostalih balkanskih selih; vlada bo morala za sedaj pomagati, v jeseni pa upajo, da po prenehanu vsa nadloga, ker jako dobro kaže letošnja setev.

Francosko državno sodišče v Neuilly-u ukazalo je hišno preiskavo pri šestnajstih vodjah boulangistiških skupin ter je dalo v Levallois-u zapreti tri boulangiste. To postopanje zoper generala in njegove pristaše pa jim nikakor ne škoduje, kakor smo to že o svojem času povdarjali. Brzjavka iz Pariza nam pripoveduje, da so meščanje v Saint Quenu izvolili Boulangerja, Déroutéde-ja, Naqueta in Laguerre-ja za občinske svetovalec. — Perrin, ki je streljal na predsednika Carnota, neki ni popolnoma zdrave pameti. Toliko je gotovo, da je imel zadnji čas mrzlico in da ga je do zadnjega dne pred napadom lečil zdravnik.

Belgijski katoliški shod v Mechelnu se je zaključil s sejo, v kateri se je prečital odgovor kralja Leopolda na poslano mu adresno. Poslanec Woeste je v sklepni seji govoril o šolstvu in šolskem zakonodajstvu v Belgiji. Obrnil se je s prošnjo do imovitih katolikov, naj delujejo za šolo, kajti Belgija do danes nima še katoliških šol, ki bi se vzdrževale iz državnih sredstev. Končal je svoj govor z besedami: „Če ljubite reveže, resnico, cerkev in domovino, pospeševajte bodete tudi šolo.“ Kardinal

Goossen's je k sklepu zaklical zborovalcem: „Na svidenje!“ ter jim je podelil blagoslov.

Španski katoliški shod je imel svojo zadnjo sejo predvečeraj. Škofje so podpisali adresno papežu. Valladolidski škof je shodu čestital k organizaciji ter je priporočal propagando, da se ohrani vera, zboljša pravnost, ter je pozval katoličane, naj se združijo pod vodstvom škofov, da se bodo tako mogli ustavljati naukom revolucije. Prihodnji katoliški shod bo leta 1891 v Saragossi.

Reuterjevo izvestje poroča, da je baron Hirsch vse **turške** železniške proge prodal družbi avstro-ogerskih državnih železnic. O tem sicer ni še nič gotovega znano merodajnim krogom, vendar pa vest nikakor ni neverojetna. Solijski vladni veljaki naglašajo, da se napominana družba gledé črte Belova-Mustafa Paša ne more v Bolgariji nastaniti brez prejšnjega dovoljenja bolgarske vlade.

Izvirni dopisi.

Iz Hinj, 4. maja. Danes nas je zapustil čast. gosp. Peter Vartolj, ki je služboval kot župnik petindvajset let v hinskej fari. Dvaja t in pet let na enem in istem mestu biti v službi, to ni majhno število, posebno v našem času ne. Bivši v več župnijah kot kapelan sedemnajst let, prišel je g. Peter Vartolj za župnika l. 1864. v Hinje, kjer je vedno srčno ljubil svoje župljane. Koliko skrb je imel v dušnem oziru za-nje, spričuje dovolj to, da je za prvo sv. obhajilo sam otroke pripravljaj ali poučeval, dasiravno ga je to mnogo časa in truda stalo. Kdor pride v hinjsko župno cerkev, ležečo visoko na hribu, od koder je krasen razgled tje na snežnike in na primorske gore, začudil se bo nad ličnostjo notranje njene oprave. Veliki altar in stranska altarja sta lepo na novo izdelana, posebno krasna je shramba Najsvetejšega, tabernakelj. Vsa notranja oprava župne cerkve je trud čast. gosp. župnika, ki je bil vedno vnet za čast božjo. Pa zameril bi se znabiti gosp. župniku, ko bi dalje pisal, kajti človek, kot je on, skromen, tih, miren, ne ljubi hvale in hvalisanja. Toliko pa bodi rečeno: za časne stvari gosp. župnik ni skrbel. Bil je radodaren, pomagal je rad v sili, a njegova največja skrb je bila za neumrjoče duše. Služboval je celih dvainštirideset let brez pretrganja, zato pa, kaj hočemo drugega čast. gospodu župniku voščiti, kakor: Živeli srečno in veselo od Gospoda določeni čas v zasluženem pokoji!

Velika Pirešica, 3. maja. (Občni zbor.) Naša podružnica blagonosne družbe sv. Cirila in Metoda imela je belo nedeljo (28. aprila t. l.) v Galiciji svoj II. letni ali občni zbor. Lep spomladanski dan pripomogel je po svoje, da se je toliko število društvenikov in takšnih, ki so hoteli družbi pristopiti, zbralo v poštenu gostilniču „pri Matjaču“ pod gališko farno cerkvijo. Prvomestnik prišel je zborovanje z nagovorom, v katerem je pazljivim poslušalcem razlagal, kako da nam preté od dveh strani našo narodno šolo s ponemčevanjem poplaviti. Proti ponemčevalnim ukazom šolskih oblastev treba se braniti s prošnjami in pritožbami, proti „tisočakom“ nemškega „šulferajna“ pa z nabiranjem obilnih doneskov za slovensko šolsko društvo, ki pod varstvom sv. bratov Cirila in Metoda tako lepo napreduje.

Gosp. zapisnikar poročal je o važnejših dogodkih te podružnice. Zbor se ni malo čudil slišati, da je slavno c. kr. okrajno glavarstvo celjsko vrnilo podružničnemu načelnistvu slovenski spisano vlogo, češ, da mora biti dotično poročilo sestavljeno v blaženi nemščini! Izrekel je zbor svojo nadejo, da se kaj podobnega ne bode več prigodilo, ker bi se družba morala inače na višjem mestu pritožiti.

Z velikim navdušenjem sprejela se je potem soglasno prošnja na vis. državni zbor za versko šolo na narodni podlagi.

Društvu pristopilo je ta dan okoli 30 novih udov, med njimi polovica letnikov, ki plačujejo po 1 gld. na leto za družbene namene. Ker podružnica šteje že blizo 80 družbenikov, izvolila sta se dva zastopnika za veliko skupščino tega leta.

Konečno odposlal se je prisrčen pozdrav II. občnemu avstrijskemu katoliškemu shodu na Dunaj, od katerega se pričakuje mogočen nagon za vpeljavo katoliške (verske) šole na narodni podlagi. Razšel se je ta občni zbor — katerega je bil župan trga žalskega in podpredsednik okrajnega zastopa celjskega, g. Hausenbichler, s svojo navzočnostjo počastil — s prisrčno željo, naj bi mu še prav mnogo tako sijajnih zborov sledilo. Živela družba sv. Cirila in Metoda! Živela!

Z Iga, 1. maja. Na belo nedeljo vršila se je v tukajšnji župni cerkvi prelepa slavnost prvega sve-

tega obhajila. Naš prečast. gosp. župnik pripravljaj je otroke za ta imenitni dan dolgo časa in nežna srca so komaj čakala veselega dne, ko bodo prvo-krat se sklenila z Gospodom.

Otroci so se zbrali pred šesto uro v šolski sobi, kjer so okoli šeste ure odkorakali praznje oblečeni, s šopki in venci, pod nadzorstvom nadučitelja v farno cerkev. V prvo so ponovili otroci s čast. gosp. katehetom krstno obljubo, zatem pričela se je slovesna sv. maša, a med mašo imel je čast. gospod Janko Mavring, bogoslovec IV. tečaja, prelep in ganljiv govor o prvem svetem obhajilu. Jedernate besede porosile so marsikatero oko, posebno ko je g. govornik se obrnil do starišev, in ko je z lepim vzgledom dokazal, da je najlepši dan v življenju dan prvega sv. obhajila.

Med mašo imel je zopet prečast. gosp. župnik nagovor do mladine, katera je potem iz njega rok prvo-krat prejela Gospoda. Po maši odšla je mladina zopet v šolo, kjer je dobila spominke sv. obhajila in vsak otrok še eno štruco kruha, kar je podaril prečast. gosp. župnik sam. V imenu otrok izrečem tem potom za to: „Bog povrni.“ Tako smo praznovali prelepi domači praznik, ki ostane vsem v spominu. Da bomo imeli letos tukaj sv. birmo, sv. novo mašo gori omenjenega g. bogoslovca, ki je nečak preč. gosp. župnika, so vesele novice za našo faro.

Ksaverij.

Dnevne novice.

(Osobne vesti.) Župnijo Naklo je dobil č. g. Fr. Romé, župnik v Čemšeniku. Začasni oskrbnik župnije čemšeniške je č. g. kapelan Ivan Volk. — Župnijo Čatež pri Krški Vasi je dobil č. g. Miha Horvat, župnik v Spodnji Idriji.

(Ogenj.) Iz Kamnika se poroča, da se je minoli petek jutraj vnelo poslopje posestnika Slapnika na Piršovem, ko je gospodinja kurila peč za kruh. Vžgalo se je tudi poslopje sosedu Pavliča. Slapniku je zgorelo tudi 50 gld. denarja in vsa obleka; škode ima do 850 gld., zavarovan je bil za 600 gld. Pavlič ima škode okoli 1800 gld. in ni bil zavarovan. Ljudje so hitro prihiteli na pomoč in zabranili večjo nevarnost.

(Včerajsnji semenj) je bil dobro obiskan. Prignali so živinorejci 1022 konj in volov, 280 krav, mnogo telet in prašičev. Kupčija je bila precéj dobra.

(Domoljubno pomočno društvo za Kranjsko) je izdalo poročilo o svojem delovanju v letu 1888. Društvo je imelo 3 častne in 217 rednih članov. Premoženje je znašalo koncem leta 6830 gld. 58 kr. v gotovini in 550 gld. v blagu. Podružnic je imelo društvo 17, ki štejejo 838 članov in imajo premoženja 3024 gold. 44 kr. v gotovni in 45 gold. v blagu.

(Vabilo) k rednemu občnemu zboru domoljubnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v Ljubljani, kateri bode v petek dne 10. maja t. l. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. — Dnevni red: 1. Naznanila prvosedstva. 2. Gospodarstveno poročilo in račun za leto 1888. 3. Volitev treh preglednikov in dveh namestnikov.

(„Krščanski Detoljub“), list za krščansko vzgojo in rešitev, ki izhaja štirikrat na leto, je v zadnji številki prinesel jako mično in poučljivo vsebino: Vzgoja — prečastno opravilo. — Vzglede bogoljubnih mater. — Sedem poglavitnih grehov pa otroška vzgoja. — Nova šolska postava se nam obeta. — Odpustki za odgojitelje. — Zadeve „Katoliškega društva detoljubov“. — Letno poročilo „Katoliškega društva detoljubov“. — „Katoliško društvo detoljubov“ deluje sicer še le jedno leto po Slovenskem, a njegovo delovanje je že v prvem letu lep sad obrodilo. Društvo deluje na dvojno stran: 1. podučuje z vzgojilnimi spisi, 2. podpira ubožno mladino. V prvem oziru izdaje društvo svoj list „Krščanski detoljub“, kateremu je vrednik čast. gosp. Ant. Kržič, v katerem starišem in odgojiteljem podaje svetov in naukov za uspešno izrejo krščanske mladine. Ta list pa je še premalo razširjen, akoravno mu je cena na leto le 40 kr. List prinaša za mladino posebne priloge. Tako ima zadnja številka kot prilogo jako ličen snopič: „Dobra spoved“. — Udov šteje društvo 1012. Dohodkov je bilo 970 gld. Za dobre namene je izdalo 300 gld., tiskovine, podobice itd. so stale 670 gld.

(Slovanstvo v svojih spevih.) Kakor smo že nedavno poročali, izdaje g. Ludovik Kuba v Podčbradeh zbornik slovenskih pesmi. Z dnem 1. maja

je pričel izhajati V. del zbornika, ki bo v osmih snopičih obsegal pesmi slovenske. Naročnina za cel zbirko slovenskih pesmi znaša 3 gl. 20 kr. Doslej so izšli štirje deli, obsežajoči češke, moravske, slovaške, poljske, lužiške in ruske pesmi. Za slovenskimi pridejo na vrsto srbske, hrvatske in bolgarske. V doposlanih nam dveh snopičih je 33 pesmi v slovenskem jeziku s češkim prevodom in notami za moške glasove in klavir. Tisk pa je jako lep in cena primeroma nizka.

Raznoterosti.

— Werndlova tovarna za puške. Werndl, ki je nedavno umrl v Steyeru, izučil se je v Ameriki ter si pridobil ogromno premoženje. V tovarni je bilo izdelanih 1.100.000 pušk za Avstrijo, 550.000 pušk za Nemčijo, 160.000 za Francijo, 167.000 za Grško, 110.000 za Rumunijo, 20.000 za Kitaj, 18.000 za Perzijo, 20.000 za Črnogoro in nad 100.000 za Rusijo. Poleg tega so izdelali ogromno množino raznih delov pušk za druge države. Werndl je bil čuden človek, ker z gospodo ni maral obče-
vati; na svojih potovanjih je vodil saboj kmeta, ki je vedno pušil smrdljiv tobak.

— Največji znani biser bo razstavljen na pariški razstavi v oddelku pariških ribičev. Tehta namreč 75 gramov ter je cenjen na 75.000 frankov.

— Dolgovi nemške države. Koliko denarja požré militarizem, razvidi se iz rastočih dolgov. Nova nemška država je dobila od Francije vojne odškodnine 5 milijard frankov in leta 1874 še ni imela dolgov. Že leta 1876/7 je pričela delati dolgove za izvanredne potrebe armade. Vzela je posojila 16 milijonov mark in dné 31. marca 1888 je imela dolga 658 milijonov, dné 15. novembra 1888 že 818.787.000. To pa je dolg le zedinjene Nemčije, ne računši dolgov posameznih nemških držav. Sad Bismarckizma!

Glasba.

Znanje generalbasa, (t. j. igranje glasbenih komadov, v katerih so zgolj basovske glaske napisane, nad njimi pa stojé številke in druge signature, ki kažejo akord), bilo je v prejšnjih časih tolike važnosti, da se je po tej vednosti cenila glasbena izomika organistov. Dandanašnji pa pišejo navadno vse v partiturah, po katerih je mogoče organistu lahko igrati; a vendar se ne dá tajiti, da je igranje generalbasa še zmiraj velike važnosti, ker prav s tem znanjem se pokaže, koliko zaomena ima igralec o harmoniji; nasprotno pa vsak, v resnici izobražen glasbenik generalbas umeje. Ob enem je tudi opomniti, da ta nauk vsaka harmonijslovna knjiga v prve vrsti uči.

Dasiravno pa imajo dotične knjige več ali manj generalbasovskih vzgledov, vendar se v tej stvari pogreša celota in praktičnih vaj. Temu v okom priti in glasbenikom, ki se za to lepo vednost zanimajo, podati v roke praktično knjigo, zložil sem 100 lahkih koralnih komadov za orglje ali harmonij, katere vse so pisane v generalbasovski pisavi. Signature so tako postavljene, da je ž njimi povsod določena lega troglasov, potem pa septime, drugi akordi in za-
držki ne prouzročujejo nobenih težav. To delo bi hotel izročiti javnosti, ako bi se zanj oglasilo toliko naročnikov, da bi zmogel zgolj tiskovne troške.

One gospode, ki bi si hoteli naročiti to delo, ujudno vabim, naj mi naznanijo častno svoje ime. Izvodi bodo po ceni, kolikor mogoče.

Danijel Fajgelj,
nadučitelj na Srpenici, Primorsko.

Telegrami.

Dunaj, 7. maja. Zbornica poslancev: Nadaljevanje proračunske razprave „poljedelsko ministerstvo“. Pri naslovu „rudniške oblasti“ povdarja Kaunic, razpravljajoč razmere praške železninsko-obrtne družbe in položaj rudniških delavcev v Kladnu, da so slednji jako razdraženi. Spominjajoč se dunajskega tramwayskega štrajka, pri katerem je moralo vojaštvo posredovati, želi govornik, da bi poljedelski minister nikdar ne prišel v položaj, v katerem bi moral rabiti jednaka sredstva.

Falkenhayn ne bi rad resno odgovarjal govorniku, ki je iz Kladna poskočil v Hernals, posebno, ker navedene stvari niso v zvezi z dnevnim redom. Zavrača pa trditev, da vlada ničesa ne ukrene zoper preteče nezgode, kot neresnično, opomni, da je vlada pred daljšim časom že vložila novelo k splošnemu rudarskemu zakonu, ker hoče odpraviti vsled sedanjega zakonodajstva navstale nepriličnosti. (Odobranje.) Naslovi pet do osem so se brez razprave potrdili.

Pariz, 6. maja, zvečer. Svetovna razstava se je danes popoldne po vsporedu s Car-

notovim in Tirardovim govorom otvorila. Carnota so navdušeno in burno pozdravljali. Tirard je naglašal izborna vdeležbo inozemstva ter izrekel zahvalo vladam, ki so, če-
ravno ne uradno vdeležene, vendar podpirale zasobnike. Francija bo radostno sprejela tujce ter dokazala, da ljubi delavce iz vseh dežel.

Umrli so:

4. maja. Alojzija pl. Platzer, železniškega uradnika žena, 33 let, Kolodvorske ulice 31, edem na možganih.

5. maja. Rudolf Taborski, posestnikov sin, 10 let, Ope-
karska cesta 25, vsled vnetice možganske kože.

V bolnišnici:

3. maja. Ivan Jaklič, delavec, 21 let, jetika. — Frano Zore, krojač, 61 let, pneumonia.

4. maja. Matevž Rak, gostač, 80 let, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	733-0	11-4	sl. jzap.	oblačno	
6 2. u. pop.	731-5	18-4	sr. jzap.	del. jasno	0-00
9. u. zveč.	732-0	13-6	sl. szap.	oblačno	

Srednja temperatura 14-5°, in 2-4° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

7. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 80 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	86 „ 25 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 95 „
Akcije avstr.-ogerske banke	902 „ — „
Kreditne akcije	299 „ 50 „
London	118 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 41 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 64 „
Nemške marke	57 „ 87 1/2 „

Mineralno kopališče, 30 stopinj gorkote v Toplicah na Dolenjskem se je odprlo s 1. majem.

Tam je pošta in telegrafna postaja. Železnične postaje so: Ljubljana, Litija, Videm-Krško. Vozi se tje 5—7 ur.

Za dobro hrano in pijačo je najbolje pre-
skrbjeno. (3—1)

Kulavio,
zdravnik.

V najem oddá podpisani sredi trga, pri lipi blizu cerkve, v Cerknici pri Rakeku se nahajajočo

prodajalnico s skladiščem,

katera obstoji že nad 30 let in je bila vedno in je še dobro obiskovana.

Pogoji poizvedó se pri lastniku. Oglasila dopošljejo naj se

Ivanu Žitniku,

(3—2) posestniku in lastniku.

Katoliška Tiskarna
priporočila raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Diseldorfske oljnaté barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje). Filijala: Slonove ulice 10-12

priporočá slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim ml-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnaté barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalec, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr.
naprej primerno ceneje.

Persteno, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Na prodaj je

hiša

v Florijanskih ulicah št. 33,
v kateri je stara, dobro obiskovana gostilna.

Natančneje poizvé se v prvem nadstropju na
desno. (3—1)

Jaz Ana Czillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi orjaškimi „Loreley“-
lasmi, katere sem dobila po 14mesečni rabi od mene
samo izumljenega mazila, naznanjam: To je edino
sredstvo zoper izpadanje las, za pospeševanje njihove
rasti, za okrepčevanje lasišča, pospešuje pri gospodih
rast polne, krepke brade ter že po kratki rabi takó
lasem kakor bradi podeljuje naravni svit in gostost,
obvaruje jih do najvišje starosti, da prerano ne osivé.
Cena lončku 2 gl. Razpošilja se vsak dan v vse kraje
celega sveta po pošti proti poprejšnjemu plačilu ali pa
poštnemu povzetju.

Czillag in drugovi,
Budimpešta, Königsgasse,

kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

Pri naročitvah šestih in več lončkov
25% rabat in franko-pošiljatev. (20—11)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnaté barve
v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Odlikovan: 1873, 1881.

Josip Deiller,

tovarna za cerkveno blago in razprodaja

cerkvenih oprav

na Dunaji VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik Franc Brückner.

Proti gotovi naročbi se najtočneje
izvršujejo vsakovrstne

cerkvene oprave

kot: kazule, pluviali, dalmatike, velumi,
štrole, baldahini, zastave itd., kakor tudi

celi ornati.

Odlikovan: 1873, 1881.